

Twents Gitaarfestival 2014

Op een Mooie Pinksterdag

*Op een mooie Pinksterdag
als het even kon,
Liep ik met mijn dochter aan het handje,
in het parrekie te kuieren in de zon*

Wat heeft een mooie Pinksterdag te maken met het Twents Gitaarfestival? Op Pinksteren is Hemelvaart immers al tien dagen voorbij! En aangezien het Twents Gitaarfestival op Hemelvaartsdag begint...

Wel, op Hemelvaartsdag deed ik met mijn kleinkind Iris wat er in het liedje wordt bezongen. Mijn vrouw Erna en ik herstelden daarmee een oude traditie in ere, met drie generaties (grootouders, ouders en kinderen) naar de uitspanning Het Hoogspel in Delden voor de speeltuin en een kop koffie met gebak.

Die traditie was op gegeven moment niet meer mogelijk (de kinderen werden groot en gingen het huis uit en mijn schoonmoeder, die altijd mee ging, was overleden). Aangezien afgelopen jaar ons eerste kleinkind werd geboren, kwam het Hoogspel weer in beeld. Zodoende was ik er op de eerste dag van het festival niet bij en miste zodoende De Hemelse Gitaren op de Oude Markt en het concert van Frank Bungarten.

Een tweede relatie ligt er trouwens ook, op een mooie Pinksterdag begon ik aan het schrijven van het verslag van dit jaar Twents Gitaarfestival. Weliswaar wat korter dan voorgaande jaren, maar nog steeds over het grootste deel.

Het Festival

Ondanks alle culturele crisisgeluiden van dit jaar is de Stichting Twents Gitaarfestival er wederom in geslaagd om de negende editie van dit gitaargebeuren uit te brengen. Dat dat organisatorisch een hele toer is, staat buiten kijf. Je moet namelijk niet alleen artiesten zien te engageren, maar je moet ook nog eens opboksen tegen de professionele fundraisers die veel culturele instellingen tegenwoordig in dienst nemen in de strijd om de weinige subsidies die er nog over zijn.

Het bestuur, bestaande uit Paul Driessen, Niels Ottink en Gerard Kroeze, met assistentie van Jaap Majoor, had weer hard gewerkt om het festival op rolletjes te laten verlopen.

De kantine van Artez was wederom het toneel van de nodige stands. De gitaarbouwers Jan Zonjee, Dirk Janssen, Stefan Rössler en Daniel Stark stonden er met hun fraaie handgebouwde instrumenten. Musikhaus Trekel uit Hamburg was er dit jaar niet bij (verplichtingen mij een groot mandoline evenement), maar de Zweedse muziekhandel Gitarissimo vormde een waardige vervanger met dozen vol gitaarliteratuur, CDs, gitaaraccessoires en gitaargadgets! Het was erg leuk om muziek en CDs van Skandinavische origine te zien, die je hier helemaal niet kunt kopen!

In de kantine was het bij de bestuurstafel ook te zien dat de informatiemaatschappij zijn intrede had gedaan via iPad en Smartphone. Zo werd de registratie van de deelnemers vlotjes in het systeem gebracht.

Qua organisatie was er iets gewijzigd, de aloude hoofdsponsor American Guitar Store had de zaak gesloten en Kaj's Guitar Store had het stokje als hoofdsponsor overgenomen. Het is mooi dat in deze tijden van beknibbelen en crisis er toch mensen zijn die de gitaarcultuur willen ondersteunen.

De website van het Twents Gitaarfestival heeft een flinke technologie upgrade gekregen middels een fraai ontworpen Wordpress template. De stijl en kleurstelling van de website kwam ook smaakvol terug in het programmaboekje, dat er strak uit zag!

Zoals ieder jaar had het Twents Gitaarfestival weer de beschikking over een *equipe de volontaires*. Mensen, bedankt voor jullie bijdrage, want achter de schermen is voor vrijwilligers heel wat werk te verzetten!

Dag Twee

Duo Melis

Masterclass Robert Horna

De tweede dag van het Festival was dus mijn eerste. Zoals gebruikelijk bracht mij Lief me naar de Van Essengarde om parkeerkosten te sparen. Later op de dag hoorde ik van een deelnemster dat ze negentien euro was kwijt geweest voor een enkel dagje op een parkeerplaats staan in hebzuchtig Enschede. Dat geld steek ik liever in mijn eigen zak!

Ik liep zodoende met gitaarkoffer en al tegen tien door de Van Essengarde naar de aloude muziektempel van het Artez Conservatorium. Het pand van de American Guitar Store was nog net zo leeg als vorig jaar. De bronzen violist met zijn koffer stond nog steeds te hopen op beter tijden, maar helaas tevergeefs, want dit jaar werd het definitief dat de klassieke muze Enschede zou verlaten en naar Zwolle, de stad van de Blauwvingers, zou verhuizen. Allemaal een kwestie van blauwe vingers bij het tellen van de karige euro's die onze regering voor de cultuur heeft overgelaten.

Het Artez Conservatorium huisvest nu een popacademie. Misschien moet de bronzen violist nu maar overschakelen op een elektrische viool! Draadje er aan en het is gefikst.

Binnen was het nog heel rustig. Jan Zonjee uit Amersfoort was al van de partij met zijn gitaren. Het bleek dat we allebei opa waren geworden en 't was leuk om ervaringen uit te wisselen!

Er zaten al een paar gitaristen te oefenen, een speler van mijn leeftijd bladerde *Lettre Milongue* van Roland Dyens door en een Pools meisje, dat aan het Cat. 3 concours mee zou doen, oefende *Espanoleta*, *Paradetas* en *Torneo* van Gaspar Sanz (1640 - 1710).

Ikzelf had geduld, mijn masterclass begon pas om elf uur. Stemmen en nagels schuren was mijn enige activiteit.

Ik had masterclass bij Robert Horna, mijn vroegere gitaarleraar die in 2008 terugkeerde naar Polen. Het was leuk, de klik die we vroeger hadden kwam na al die jaren gewoon weer terug (ik vond het toe ook erg jammer dat hij vertrok). Hij had inmiddels jazz op conservatoriumniveau gestudeerd. Lijkt me een interessante combinatie, een klassieke gitarist die ook bedreven is in improviseren.

Polen is wel een land waarin je in de muziek niet rijk wordt. Vandaar dat veel muzikanten het buiten de grenzen zoeken.

Na het bijpraten kwamen we aan mijn concoursrepertoire toe. *Vaterlandsblüthen Nr. 2* van Mertz kreeg nog een paar tactische tips mee.

Voorrunde Concours Professionals

Door de verandering van de hoofdsponsor had het concours op het Twents Festival een andere naam gekregen: Kaj's Guitar Store Guitar Contest, of korter Kaj's Guitar Store Competition.

De toeloop voor het professionals concours was weer een stukje meer dan vorig jaar, 31 deelnemers stonden op de rol. Ook dit jaar was er weer een interessante kruisbestuiving waar te nemen met het Gitaarfestival Nordhorn, ik herkende al tien namen die ik dit jaar ook in Nordhorn op de programma's had gezien, en er waren er ook een paar die op de vorige edities in Duitsland van de partij waren geweest. Twee competities op korte afstand van elkaar en ook in tijd gezien naderbij motiveren blijkbaar om op alle twee een gooi naar de prijzen te doen.

De voorrondes vonden plaats in de Balletzaal van het Artez Conservatorium. Aangezien de vestiging in Enschede nu een popacademie is, zal hier wel jazzballet worden geoefend. Het podium was opnieuw verplaatst (door de jaren heen heeft men alle kanten van de ruimte geprobeerd). Door de droge akoestiek van deze zaal zouden de gitaristen flink aan de bak moeten om dynamiek in hun spel te brengen, het was maar goed dat de jury op de eerste rij zat.

Nikolas Patrakka speelde de startnoot van deze voorrondes met *Courante* uit de *Vioolpartita Nr. 2 BWV1004* van Johann Sebastian Bach (1685 – 1750) en de *Barcarole Julia Florida* van Augustin Barrios (1885 - 1944). De *Courante* was een vrolijk huppelend stuk met een paar lastige overgangen. Haast zorgde ervoor dat de grote lijn wat minder duidelijk was. Het

romantische *Julia Florida* bracht meer muziek met een zwoel *zwingende* melodie met fraaie zachte passages maar wel een enkele aarzeling.

Peter Powell deed een gooi naar de finale met de *Tarantella* van Mario Castelnuovo Tedesco (1895 -1986). De speler had een beetje last van de akoestiek waarin noten veel minder doorklinken. Wellicht ging hierdoor de rust in de frasering van dit veelzijdige en spannende stuk hier en daar verloren.

Peter Bácsi trad op met twee *Sonates* van Domenico Scarlatti (1685 - 1757). Om tijd te winnen liet hij de herhalingen weg. De eerste *Sonate* was een heel ingetogen stuk dat bijna teruggetrokken klonk, iets wat door de akoestiek van de zaal nog werd benadrukt. De tweede *Sonate* had meer body, maar ook hier hield de speler zich een beetje in ondanks het spannend gespeelde middendeel.

Bij João Leitão was het maar goed dat ik een programma had, want hij kondigde zichzelf niet aan. *Presto* uit de *Vioolpartita Nr. 1 BWV1001* van Johann Sebastian Bach en *Estudio Nr. 4* van Heitor Villa Lobos (1887 - 1959). *Presto* werd prestissimo met een vleugje haast, maar de speler toonde een goed herstellingsvermogen. Jammer dat de zachte passages diffuus werden. De Villa-Lobos etude werd een fraai stukje *muziek*, waarbij de speler bekwaam een verhaal achter het studiemateriaal zocht.

Roberto Hurtado Salgado combineerde hedendaags met klassiek in *Del Homenaje a Falla* uit de *Tres Apuntes* van Leo Brouwer en twee *Capriccio's* van Luigi Legnani (1790 - 1877). De schets van Brouwer had een duidelijke lijn ondanks de ietwat te fragmentarische uitvoering. *Capriccio Nr. 9* was bloedje-snel, maar ademde wel het juiste operagevoel. *Capriccio Nr. 7* was net zo snel als Eduardo Fernandez hem begin negentiger jaren speelde, maar kende een paar aangename rustmomenten. Ik had een finalegevoel bij deze kandidaat.

Andrija Lazarevic greep in Nordhorn net naast de eerste plaats. Het was daarom te verwachten dat hij met *Caprice nr. 5* van Niccolò Paganini (1782 - 1840) een goede entree zou krijgen. En inderdaad, hij speelde dit arrangement van de virtuoze vioolmuziek beheerst en net niet gehaast. Wederom een finalegevoel.

Juan Carlos Arancibia Navarro zag *Sevillanas* van zijn landgenoot Joaquín Turina (1882 - 1949) als een mooie ingang tot de finale. De praktijk bleek iets lastiger, hij speelde technisch heel netjes, maar muzikaal deed het me minder. De grote lijnen in het stuk bleken de uitdaging.

Alsof het zo moest zijn, er dook terstond vergelijkingsmateriaal op, want Memi Ueno kwam eveneens met de *Sevillanas* van Joaquín Turina. Dat was gemakkelijk herkennen, ook al kondigde ze zichzelf niet aan. Zij bleek extravert in de *rasgueados*, maar speelde verder vrij zacht. Haar duidelijkheid in de triolenbegeleiding was prima.

Damiano Fineschi zette zijn kaarten op Bach, de *Prelude* uit de *Luitsuite BWV995*. Zijn begin was aarzelend, maar gaandeweg won hij aan kracht toen hij van het vrije preluderen in de strakke fuga terecht kwam.

Darius Lampowksi zweeg over zijn programma, dus het was maar goed dat het stencil de juiste gegevens toonde: de *Prelude* uit de *Hommage a Chopin* van Alexandre Tansman (1897 - 1986) en het *Allegro* uit de *Sonata Op. 61* van Joaquin Turina. De toon van de *Prelude* bleek de hommage aan Chopin waardig, klank en timbre deden aan de stijl van deze componist denken. Lampowksi speelde het *Allegro* van Turina technisch netjes, maar had een beetje moeite met de balans in de baslijn als deze de melodie had. Gelukkig compenseerde de uitvoering van de melodie in de discant dat weer.

Mark Jensen gaf een vrolijke noot mee aan de voorrondes, *Guajira* van Emilio Pujol (1886-1989). Hij speelde een pikant pizzicato, maar had in het begin een beetje moeite met het 6/8 – 3/4 systeem. Later herstelde hij zich en bracht deze Spaanse dans vlot en energiek.

Menno Bruggenhout leverde ons over aan de informatie op het programma, *Scherzo Vals* van Miguel Llobet (1878 – 1938) en *Zapateado* uit de *Tres Piezas* van Joaquin Rodrigo (1901 - 1999). Hij speelde Llobet's wals kort en puntig, en soms door de hoge snelheid ook wat warrig. De *Zapateado* vond gaandeweg de juiste sfeer voor het stuk, en dan is het domme pech dat er in net in het laatste loopje iets gebeurde.

Ibet de los Angeles Alvarez Mompié bleek de allerlangste naam van het programma te hebben. Zij startte haar programma zwijgend, het stuk bleek op papier *Fantasia for Guitar* door Roberto Gerhard te heten. Het hedendaagse stuk bleek sfeervol en kleurig, waarbij de gitariste heel soms wat teruggetrokken speelde.

Aktas Fatih Erdogan startte met *Piezas sem Nomen*, want noch zijn aankondiging, noch het programma gaven een aanwijzing voor wat hij speelde. Het was een stuk met een leuke swing, maar qua structuur was het enigszins onnavolgbaar, mede wegens gebrek aan adempauzes.

Alejandro Gomez speelde iets van Brouwer, dat kun je zelfs zonder aankondiging horen. Het was de *Elogio de la Danza*. Hij speelde het stuk met sfeer en hield de puls goed vast, met een goede balans tussen snelheid en lyriek. Kanshebber voor de finale!

Fabian Freesen in een oude bekende, die al diverse malen op dit concours speelde. Hij kwam met de *Etude Nr. 7* van Heitor Villa-Lobos en speelde daarna het laatste deel van een *Sonata* van Joaquin Turina. De Etude klonk zeer volwassen met een uitgekende balans tussen snelheid en expressie. De Turina sonate klonk fris en speels, en in het langzame deel ronduit prachtig. Grote kanshebber voor de finale!

Jacob Bangsö was de winnaar van het concours van het Gitaarfestival Nordhorn dit jaar. Hij kwam ook hier in Enschede goed voor de dag met twee delen uit *Aquarelles* van Sergio Assad (*1952). De *Valseana* was een warm bad. Ik vond het de beste uitvoering tot nog toe. Met *Divertimento* had Bangsö de swing er goed in zitten en bracht een transparante uitvoering van dit lastige deel, alhoewel het iets minder strak was dan in Nordhorn. Desondanks tip ik hem voor de finale.

Alejandro Aparicio liet zijn muziek zonder inleiding uit het niets verschijnen, een deel uit de *Sonata In Memoriam* van Fernando Carmona Arana. Het stuk bleek de sfeer van een

Tombeau te hebben. Een mooi begin verzandde qua compositie en spel op gegeven moment een beetje, ook al was de frasering prima in orde.

Rolf van Meurs bracht een voor hem vertrouwd stuk, de *Sonatine 1954* van Hans de Heer (1927 - 2002). Persoonlijk vond ik het een beetje vage compositie, maar de klank was mooi en bij tijd en wijle onverwacht teder. Na de *Sonatine* kwam het laatste deel uit de *Sonata Op. 47* van Alberto Ginastera (1916 - 1983). Van Meurs speelde het bij vlagen mooi, maar ik heb persoonlijk een beetje moeite met het spelen van een los deel uit deze *Sonate*, omdat alle delen een duidelijke relatie hebben, die op deze manier compleet onduidelijk is.

Martin van Hees liet ons weer eens een keer in spanning over wat hij speelde. Leve het programma op schrift! Hij begon met de *Cadenza* uit het Gitaarconcert van Heitor Villa-Lobos. Hij speelde het met bravour en zeggingskracht. Toch miste ik hier en daar het orkest, dat de *Cadenza* inleidt en op gegeven moment het stokje weer overneemt. Voor zijn tweede stuk bleef hij bij de bekende Braziliaan op gitaar en werkte de piep-en-kraak *Etude Nr. 12* netjes af. Een licht finalegevoel.

Moises Silva wilde de finale bereiken met behulp van *La Catedral* van Augustin Barrios, en begon dan ook direct zonder inleiding te spelen. Het bleken de laatste twee delen *Andante Religioso* en *Allegro Solemne* te zijn. Het *Andante* was zeer ingetogen. Ietsje meer legato had dit deel wat extra's gegeven. Silva besloot netjes met het *Allegro*, dat inderdaad *Solemne* was.

Tuur Segers wilde zijn optreden nog even een verrassing houden en begon direct bij de eerste noot van de *Fantasia* van John Dowland (1563 - 1626). Inderdaad, een verrassende en qua stemvoering transparante uitvoering in een blijmoedig tempo, ook in het laatste complexe deel. Hier kun je een finale mee halen.

Ik word steeds blijer dat ik een papiertje met stukken voor me heb. Alhoewel, ik had het stuk van Rosemarie Vermeulen zo ook wel herkend, de *Tarantella* van Johann Kaspar Mertz. Het spinnengif begon een beetje langzaam te werken, maar daarna kwam de gang erin en speelde ze het stuk netjes uit.

“Als het niet in de regels staat, komt er geen aankondiging”, leek Jinsae Kim te denken. Zo bereidde zijn weg naar de finale voor met een *Sonata* van Domenico Scarlatti en de *Fandango* uit *Tres Piezas* van Joaquin Rodrigo. Ik kende de *Sonata* in een duo uitvoering en hoorde direct het voordeel van de werkverdeling, in de soloversie is het heel lastig om de bas te laten zingen. Helaas sloeg in dit stuk de haast toe. De *Fandango* was vuurwerk met een prima stukje techniek. Na een paar maten kwam daar ook nog een stevige drive bij. Zou hij ook hier de finale halen?

Marcin Chilinski had ik al horen spelen in Nordhorn. Hij ging terug naar de klassieke/vroeg romantische periode met *Soirées d'Auteuil* van Napoleon Coste (1805 - 1883). Een stuk met een lange intro, veel virtuositeit in diverse thema's en ook een heel lange laatste frase. Chilinski legde ditmaal minder nadruk op de virtuositeit, en de muziek voer daar wel bij. Nu kwam de Weense Wals op de feestavond van Auteuil goed uit de verf.

Federico Spina bleef stil over zijn repertoire. Ongelukkigerwijs stond het ook niet in het programma. Zijn programma was anders dan in Nordhorn, anders had ik het mooi over kunnen nemen. Een stuk leek op Scarlatti, en de capodastro wees een beetje in die richting. Het tweede stuk had iets weg van een Fandango. Zou dat een deel uit de *Collectici Intimi* van Vicente Asencio (1908 – 1979) zijn? Beste deelnemers wees verstandig en kondig jezelf aan. Want door dat gepuzzel heb ik niet onthouden hoe goed hij speelde.

Het toneel was een moment voor de frêle Chinese Liying Zhu. Ze begon met interessant vergelijkingsmateriaal, de *Courante* uit de *Vioolpartita Nr. 2 BWV1004* van Johann Sebastian Bach. Snel, elegant, maar wat kort in de baslijn. Haar laatste stuk werd het bekende *Homenaje pour Le tombeau de Claude Debussy* van Manuel De Falla (1876 - 1946). De techniek was in orde, de knetterharde bas droeg op sommige plaatse bij aan de dramatiek, maar toch, die trieste broeierigheid van het stuk miste ik wel.

Ze zeggen wel dat spreken zilver is en zwijgen goud, maar een aankondiging is toch wat waard. Malgorzata Jarosz ging blijkbaar voor het goud. Ik ken een concours waar in de regels staat dat de kandidaten moeten aankondigen. Prima initiatief. Dat zou ook hier in Enschede passen.

Het programma vermeldde dat ze *Etude 18* van Napoleon Coste (1805 - 1883) en het *Allegro Moderato* uit de *Sonata Mexicana* van Manuel Ponce (1882 - 1948) zou spelen. *Etude 18* bleek een driedelig stuk waarbij het middendeel het minst als studiemateriaal klonk en daarmee het beste deel van het stuk werd. De *Sonata Mexicana* kwam een beetje fragmentarisch op me over, ik miste een verhaal en een grote lijn in het stuk.

De laatste kandidaat was Michal Bak. In het programma leek het net alsof hij hetzelfde speelde als Malgorzata Jarosz, maar niets bleek minder waar! Had hij het maar even gezegd, eh... aangekondigd. Het vermeende Coste stuk klonk veel te Spaans en zeker niet hetzelfde als ik bij zijn voorganger gehoord had. Het deel uit de *Sonata Mexicana* was ook een ander, zou het 't *Allegro non Troppo* geweest kunnen zijn? Hij kwam goed rond, maar eerlijk gezegd vond ik de uitvoering op een paar plekken wat bonkig.

De voorrondes zaten er op. Ik zag persoonlijk meer kanshebbers dan er finaleplaatsen zijn, dus ik ben heel benieuwd wat de jury zal kiezen!

Concert Duo Melis en Festival Ensemble

Het Festival Ensemble is een evenement voor een ad-hoc ensemble van gitaristen van allerlei pluimage die in een repetitie van een paar uur een stuk toneel klaar maken en dit voor het avondprogramma ook opvoeren. Ditmaal was dat de compositie Time van Martin Müller die zelf het ensemble leidde.

Ik had van tevoren even de partijen bekeken en stelde vast dat dit best wat repeteren zou kosten, zeker voor de partijen die in ritmepatronen steeds een tel opschoven. Het resultaat (je kon het op de website als door een muziekprogramma gegenereerde MP3 beluisteren) klonk vrij hedendaags met een aardige swing.

Het echte werk was uiteraard aan het ensemble. Na een middag hard studeren en een generale repetitie op het toneel in Concordia kwam het eropaan. Dat deed het ensemble goed, het effect van de verspringende ritmepatronen was duidelijk.

Na de ordelijke aftocht van het ensemble (met instrumenten, stoelen en muziekstandaards) bleven er twee stoelen op het toneel. Dat klopte, want het was de beurt aan Duo Melis.

Maar nee, eerst kwam nog de uitslag van de voorrondes van het Professionals Concours. Jacob Bangsö, Fabian Freesen, Andreia Lazarevic, Lying Zhu en Tuur Severs hadden de eindronde bereikt.

Ik herinnerde me Duo Melis, Susana Prieto en Alexis Muzarakis nog uit 2010, toen ze bekwaam invielen bij een avondconcert dat plotseling niet door ging. Toentertijd was het vuurwerk, dus mijn verwachtingen waren hooggespannen.

Mensen veranderen in de tijd, ik merkte dat Alexis Muzarakis wat zilver in de haren had gekregen (;-) Ik ben niet de enige die grijze haren krijgt) en ik hoorde dat er een jonge telg van Duo Melis was gekomen (ze zijn een echtpaar), zodat ze zowel uit op het toneel als thuis in het gezin druk zijn.

De eerste drie stukken kende ik nog van hun optreden uit 2010. Het waren een aantal dansen uit de *Zaruela La Vida Breve* en de balletsuite *El Sombrero de Tres Picos* van Manuel de Falla. Deel daarvan was een uitvoering van de *Danza de la Molinera* die je ook weleens als solo hoort. Een mooi stukje passie en gelijkloop.

Ik heb thuis een opname van de muziek van Antoine de Lhoyer (1768-1840) van SoloDuo, dus ik wist dat het leuke muziek was, maar niet leuk genoeg voor een hele CD. Duo Melis doseerde dus exact goed met *Duo No. 3*. Snelle hoekdelen en een mooi romantisch middendeel met enkele virtuoze spetters.

De *Toccatina* van Nicolai Kapustin (*1937) sprak mij persoonlijk niet zo aan. Het was een zeer snel en ritmisch stuk, maar leek een beetje van de effecten aan elkaar te hangen. Showpiece!

Na de pauze gingen we terug naar de Barok met een aantal stukken van Jean-Philippe Rameau. Virtuoze en barok versierde arrangementen van de klavecimbel composities *Allemande*, *Les Rappel des Oiseaux*, *Les Tendres Plaintes* en *Les Cyclopes*.

Het nare van hooggespannen verwachtingen op basis van een stel herinneringen is, dat je nooit hetzelfde zult horen. De muziek was mooi en goed samengespeeld, maar ik kreeg er tot nog toe niet hetzelfde kippenvel van als in 2010.

Gelukkig keerde dat tij met *Mallorca* van Isaac Albeniz (1860-1909). Duo Melis speelde met dit stuk wat mij betreft de mooiste emotie van de avond.

Dat vond Duo Melis zelf blijkbaar ook, want Albeniz vormde een mooie opstap tot de eveneens emotionele (maar wel minder romantisch-emotionele) *Sonata Fantasia* van Dusan Bogdanovic, waarin hij herinneringen aan de oorlog in Joegoslavië toonzette. Duo Melis

maakte hier een naadloos aaneengesloten heftige uitvoering van, het beste samenspel van deze avond!

Het publiek pikte dit enthousiasme op en gaf uitbundig applaus. Een kleine hommage aan hun kleine dochter vormde het afscheid van Duo Melis voor deze avond.

Dag Drie

Robert Horna

Masterclass Alexis Muzarakis

Deze zaterdag was de dag van mijn eigen (amateur)concours. Ik kon tot mijn plezier met Bobby Rootveld meerijden die er bij was als begeleider van Nandini Sudhir, een jong meisje uit India die ook deelnam aan het amateurconcours om ervaring op te doen. In haar eigen land had ze al nationale concoursen gewonnen en nu sloeg ze haar vleugels uit naar Europa om masterclasses te volgen en wedstrijdervaring te krijgen.

Ik stond al vroeg voor de tegenwoordig goed beveiligde deur van het leslokaal. Het gaat al net zoals op mijn werk, je komt er alleen maar in met badge. Wel zo veilig tegen instrumentendiefstal. Na enige tijd kwam Alexis Muzarakis boven.

Ik complimenteerde hem met de Mallorca en de Bogdanovic Sonate die hij gisteren in de Duo Melis setting had gespeeld. Zodoende praatten we nog even na.

We hadden een paar leuke discussies naar aanleiding van *Onder een Linde Groen*. Oefeningen voor de ringvinger om de melodienoot uit een akkoord te laten klinken, een paar speelsigheidjes met de melodie uithalen en een vingerzetting bouwen op basis van een legato-uitvoering.

Alexis Muzarakis kwam op mij over als een bekwame en sympathieke leraar en vooral muzikant. Vooral de speelsigheid met een knipoog was leuk!

Concours Amateurs

Ik deed zelf mee aan het amateurconcours dit jaar, dus het verslag zal in ieder geval voor wat betreft de eerste spelers (ik had als nummer twee geloot) onvolledig zijn. Gelukkig kon ik terugvallen op expertise in de zaal.

Wil je in meer detail lezen over mijn concoursevaringen van dit jaar, lees dan de Gitariteit hierover elders op de site.

Voordat de kandidaten boven de zestien acte de présence zouden geven, was het eerst de beurt aan de jeugdige spelers van vijftien jaar en jonger. Dit jaar waren er twee kandidaten die helemaal uit Polen kwamen, Kinga Baranczack en Oliwer Giza. Ik had Kinga Baranczack al in de kantine op stukje van Sanz horen oefenen. Zij bleek later hiermee aan het langste eind te trekken.

Ik was er echter niet bij, want ik zat te wachten tot ik me op mocht sluiten in de inspeelkamer.

De eerste kandidaat van Categorie Twee was Hans Jansen, een generatiegenoot van me. Hij komt al jaren op dit concours. Wij bleken de oude garde in het deelnemersveld te vormen. Ik hoorde hem spelen toen ik zelf onder het toneel in de kleedkamer mijn beurt afwachtte. Wat ik kon horen klonk mooi, rustig en beheerst, zonder haperingen en onderbrekingen. Ik ontwaarde *Lagrima* van Francisco Tarrega (altijd een lastig stukje, ook al is het kort), en muziek van Emilio Pujol en Paulo Bellinati.

Van onze correspondent uit het publiek kreeg ik over zijn optreden nog wat extra gegevens mee:

De eerste deelnemer, Hans Jansen, kwam het podium op, het was iemand die ik al vaker op het festival had gezien. Zijn deelname aan het concours was een verrassende: hij speelde drie composities waaronder Lagrima van Tarrega met een geweldige rust in zijn spel. Het kwam bijzonder meditatief, rustig, ingetogen over. Een fijn gevoel om zo naar de eerste deelnemer te luisteren. Navraag later leerde dat de meditatieve invalshoek inderdaad klopte.

Mijn beurt. Mijn exacte herinnering is vaag (zou dat nou flow zijn?), zie ook de desbetreffende Gitariteit, maar ik bereikte mijn doel, het hele programma naar mijn idee muzikaal tot een goed einde brengen.

Na een spannende tocht door de duistere catacomben kwam ik nog op tijd de zaal in om de kandidaat na mij te horen. Pieter Dirk Dekker speelde *Tango en Skai* van Roland Dyens en een arrangement van *Leyenda* van Enrique Granados (1867 – 1916). Beiden uitdagende stukken waarbij het de kunst is om tot op de grens van je vaardigheden te gaan, maar niet er overheen. Heel soms werd die grens echter wel overschreden.

Ook hier een reactie van onze correspondent:

De tweede deelnemer Pieter Dirk Dekker was een jong Nederlands gitaartalent. De opkomst was keurig, netjes aangekleed en goed gepresenteerd. Met o.a. Tango en Skai van Dyens maakte de speler een goede indruk. Wel was duidelijk dat het repertoire in combinatie met de spanning net iets te hoog gegrepen was. Een iets makkelijker repertoire had hem waarschijnlijk een hogere podiumplaats opgeleverd.

Dit was overigens bij de jonge Nederlandse deelnemers van vanmiddag de rode draad: allen speelden ze net een iets te moeilijk repertoire. Bij een competitie is het belangrijk om echt boven het repertoire te staan en je er helemaal in thuis te voelen.

Waarvan acte!

Nandini Sudhir uit India betrad elegant het toneel. Luid en duidelijk kondigde ze aan dat ze de *Frog Galliard* van John Dowland en de *Tarantella* van Johann Kaspar Mertz zou gaan spelen. Ze deed dat compleet uit het hoofd.

Het lastige bij de *Frog Galliard* is om het tempo en de puls van het stuk vast te houden ondanks het feit dat de *divisions* steeds complexer worden. Nandini deed dat netjes en won zelfs op het einde nog aan kracht. Daarop startte ze de *Tarantella* met een voortvarend tempo. Dat hield ze goed vol, ze bleef op stoom, ook bij de lastige overgangen. Datzelfde gold voor de swing van het stuk. Ik was er in Nordhorn bij, en ik kan niet anders zeggen dat ze haar prestatie op dat concours hier in Enschede duidelijk overtrof. Ze straalde daarbij een stukje rust uit dat zich naadloos met haar uitvoering verenigde.

De vijfde kandidaat was Vera Hukker, ook een oude bekende van dit concours. Ze kwam met een stuk met een zekere reputatie in moeilijkheidsgraad, *La Catedral* van Augustin Barrios met alle drie delen, *Preludio saudade*, *Andante religioso* en *Allegro solemne*.

De *Preludio* brengt de gitarist helemaal naar de nok van de kathedraal, dus ver voorbij de twaalfde fret. Het was donders oppassen daar geen hoogtevrees te krijgen. Met *Andante religioso* deed Vera wat de bedoeling was, een kalme spirituele sfeer creëren. In het laatste deel zorgde ze ervoor de grens van haar kunnen niet te overschrijden, want in dat deel ten koste van alles het tempo van John Williams of David Russell proberen te halen is niet verstandig. Het gevolg was wel dat het laatste stuk weliswaar *solemne* was, maar absoluut geen *Allegro!* In dat deel hoorde ik ook dat dit hele stuk spelen een behoorlijke inspanning en

concentratie vereiste, en dat de hele tijd scherp blijven niet meeviel, getuige een paar duidelijke aarzelingen.

De laatste kandidaat was de jonge Robin Ros. Hij deed een gooi naar de prijzen met *Preludios Americanos Nr. 3 Campo* van Abel Carlevaro en de bekende *Vals Nr. 3* van Augustin Barrios, beiden stukken die bij een conservatoriumopleiding op gitaar niet misstaan. *Noblesse oblige* en dat kwam er nu net niet helemaal uit. De baslijn die in *Campo* van levensbelang is omdat die de melodie draagt, overtuigde mij niet. En zoals ik bij meerdere concoursen heb gehoord, had ook hier de wals van Barrios een paar kleine valkuilen voor de speler in petto, die hij niet allemaal kon vermijden.

We hoefden niet lang op de uitslag te wachten. De jury waardeerde vanmiddag jeugdige ambitie en repertoire van technisch niveau.

Nandini Sudhir uit India was de trotse winnares, en daar was ik het helemaal mee eens. Vera Hukker en Robin Ros deelden de tweede plaats en de rest kreeg geen notering. Gelukkig vermeldde de oorkonde de plaatsing, de oudjes stonden onderaan, ik bezette de laatste plaats en Hans Jansen plaats vijf. Pieter Dirk Dekker mocht dus kiezen uit vier of drie, da's simpele wiskunde. Ik neem aan dat hij de derde plaats in de annalen heeft laten bijschrijven.

Het voordeel van een laatste plaats is, dat die plaatsing een volgende keer de grootste kans op verbetering biedt, dat is als je als tweede eindigt een stuk moeilijker. Ik heb weer een nuttige ervaring opgedaan en nog een keertje in Concordia op de planken gestaan voordat dit theater tot bioscoop wordt verbouwd.

Concert Robert Horna

Ik hoorde de Poolse gitarist Robert Horna voor het eerst spelen op het allereerste Twents Gitaarfestival in 2006. Dat was toentertijd het relatief kleinschalige maar zeer avontuurlijke driedaagse begin van de reeks gitaarfestivals tot op de dag van vandaag. Ik was zeer onder de indruk van zijn optreden.

Hij had op het toenmalige Twents Conservatorium gestudeerd bij Louis Ignatius Gall en had een gitaarlespraktijk. Dat kwam mij goed uit, want ik was in 2006 net weer aan gitaarles toe. Ik leerde hem de jaren erna kennen als een goede gitaarleraar, tot hij Nederland verliet in 2008 en naar Polen terugkeerde. Daarna heb ik hem nog een enkele maal ontmoet op concerten in De Kappen in Haaksbergen, de Bornse Synagoge en het Aureolustheater in Breklenkamp. In de jaren erna studeerde hij jazz en improvisatie aan een conservatorium in Polen.

Het was gewoon leuk om het weer op het podium terug te zien. Het is altijd leuk om vast te stellen dat de jaren een musicus goed kunnen doen.

Hij begon met een aantal stukken van Gaspar Sanz (1640 - 1710), waaronder de *Espanoletas*, *Torneo*, *Zarabanda*, *Clarines y Trompetas* en *Canarios*. Wat kan ik zeggen, nog strakker en levendiger dan de CD.

De *Jazzsonate* van Dusan Bogdanovic had ik hem nog nooit horen spelen. Een ingenieus maar zeer complex stuk waarin je hier en daar loopjes en modulaties hoort die je bijvoorbeeld bij jazzgitaristen Pat Metheny weleens tegenkomt. Horna bracht de muziek met verve.

Vlak voor de pauze stonden twee stukken van Roland Dyens op het programma, een van Horna's favoriete componisten. *Songe Capricorne en Saudade Nr. 3*. Dat werd een prachtige gerijpte en doorleefde uitvoering. Hier werd duidelijk hoe de jaren, ook al zijn ze niet allemaal even vriendelijk geweest, de interpretatie en de beleving van de muziek positief kunnen beïnvloeden. Bij de swing van de *Saudade* kun je dan ook niet stil blijven zitten op je stoel.

Het eerste stuk na de pauze werd *Variations on an Anatolian Folk Song* van Carlo Domeniconi. Robert Horna speelde lyrisch en levendig, maar wekte daarbij wel een stil verlangen op naar *Koyunbaba* van dezelfde componist, een stuk dat hij onnavolgbaar kan spelen.

Robert Horna is een grote liefhebber van de muziek van Astor Piazzola, getuige een aantal arrangementen die hij van zijn tango's gemaakt heeft. Ditmaal zou hij *Las Cuatro Estaciones Portenas* spelen, een vierdelige suite op de jaargetijden (in Buenos Aires, uiteraard).

Hij speelde ze niet alle vier, eentje verving hij door *Milonga del Angel*. En daarbij gingen mijn herinneringen onmiddellijk terug naar 2006. Dat kwam omdat Jolanda, de toenmalige winnares van het allereerste amateurconкурс die naast me zat, ik heb haar sindsdien op ieder Twents Gitaarfestival wel weer ontmoet. Zij won in die tijd met dat stuk de eerste prijs, daarbij gecoacht door Robert die toen haar gitaarleraar was. Een mooie hommage vanavond en ook voor haar een dierbare herinnering.

De andere *Portenas* kwamen met de heftige emotie van de echte Argentijnse Tango voor het voetlicht. Hier merk je duidelijk het verschil met een CD opname, levende muziek maakt op een heel andere manier contact!

Het applaus maakte duidelijk dat de stemming er bij het publiek goed was in gekomen. Robert Horna voelde dat aan en beloonde ons met de langste encore in tijden, de *Koyunbaba* van Carlo Domeniconi.

Zes jaar geleden verklankte dit stuk voor mij de pijn van een afscheid, het achterlaten van een land en mensen die je lief zijn. Ditmaal bleek dat ook bij dit stuk de jaren er goed aan hadden gedaan, ook hier weer die rijpheid en doorleving. Het publiek luisterde ademloos en pikte de emotie en de ontroering duidelijk op.

En dat besloot een monumentaal concert!

Dag Vier

Ricardo Gallen

Concert Teyata Guitar Duo

De zondag van het Twents Gitaarfestival heft als voordeel dat je de wekker niet zo vroeg hoeft te zetten als de andere drie dagen.

Aan het begin van de middag stond het concert van het Teyata Guitar Duo op de rol, een duo van twee jonge Belgische gitaristen Jan Sanen (die ooit hier in het concours speelde) en An Volders. Zij brachten een programma met eigen composities in de Minimal Music sfeer.

Jaren geleden maakte ik al kennis met de term *minimal music*. Bij Klaus Schulze en Tangerine Dream, beiden uit Duitsland, heette dat *Minimalmusik*. Ik kocht er wel platen van, zoals *Timewind* en *Moondawn* van Schulze en *Phaedra* en *Ricochet* van Tangerine Dream. Karakteristiek van die muziek waren de langdurig herhaalde patronen waarop de melodie zich bijna traag maar wel subtiel voortbewoog. Dat alles op Moogs, Mellotrons VCS-synthesizers en ander elektronisch instrumentarium.

Klassieke minimal music zoals de composities van Philip Glass had ik eigenlijk nooit gehoord. Afgelopen jaar maakte ik wel kennis met de melodische minimal music van

Ludovico Einaudi, en het bleek prima muziek om liggend op de bank na het eten aan het einde van een drukke werkdag de gedachten eens lekker creatief te laten gaan.

Zeker de eerste stukken van het Teyata Guitar Duo sloten naadloos aan op mijn Einaudi impressie. Heel subtiel vraag en antwoord spel in herhaalde ritmische patronen. Het eerste stuk dat Teyata heette bracht bij mij het beeld van een vijver boven, met kleine eendjes die onderdoken en met hun pootjes kringen in het water maakten die met elkaar interfereerden tot een complex golfpatroon. En zo kwamen er meer curieuze en bij tijd en wijle ontspannende luisterervaringen.

;-) Eigenlijk had ik bij dat concert een ligstoel moeten hebben!

Een interessant concert dat tot mijn verbeelding sprak!

Finale Concours Professionals

Traditioneel vindt op de zondagmiddag de eindstrijd van het concours plaats. Dat het om een **strijd** ging was op het spandoek dat aan het toneel hing goed te lezen: *Kaj's Guitar Store Guitar Contest!*

De eerste finalist die met geslepen mes, nee ik bedoel met goed gestemde gitaar, het toneel op kwam was Fabian Freesen. Hij kondigde aan dat hij een eerst *Fantasia* met meerdere delen van Georg Philipp Telemann (1681 - 1767) zou spelen en daarna zou afsluiten met de *Capriccio Diabolico* van Mario Castelnuovo Tedesco.

De *Fantasia* bleek vier delen te hebben. Het eerste stuk was een statige introductie die Freesen met een duidelijke trieste melodie en mooie toon overbracht. Daarna veranderde hij van toon met een elegant arpeggiostuk dat ook mede door een uitgebalanceerde dynamiek iets juichends kreeg. De luisteraar kreeg daarna weer wat rust met een mooie sonoor gespeelde langzame melodie, een perfecte inleiding tot de triomfantelijke finale. Mooi gespeeld, ik wilde eigenlijk al applaudisseren op de laatste noot. Toch maar niet doen, want hij was nog niet klaar.

De *Capriccio Diabolico* was Tedesco's hommage aan Paganini, die de bijnaam *Il Diavolo* droeg vanwege zijn duivels snelle loopjes op viool. Tedesco deed er dan ook alles aan om elementen van deze snelheid in het stuk te brengen. Freesen pakte het stuk stevig aan in de snelle passages, bracht een goede lyriek in de langzame gedeeltes en vond een goede balans in dynamiek. Die loopjes waren echt duivels, en zoals dat bij een duivel het geval is, zit er venijn in zijn staart. Goede prestatie van Fabian Freesen!

De tweede kandidaat was Andreia Lazarevic. Omdat hij even moest wachten op een pianokruk was het doodstil in de zaal. Toen pas viel me het lawaai van de airco op. Nou ja, zo erg als op de eerste CD van de Assads was het gelukkig niet!

Ik had Andreia Lazarevic al in Nordhorn op het concours horen spelen. Dat was voor hem geen reden om het repertoire hier in Enschede te herhalen, hij vulde de reeds bekende *Fantasia Op. 9* van Luigi Legnani aan met het werk van een andere beroemde Italiaan, de twee laatste delen uit de *Grande Sonata* van Niccolò Paganini.

Legnani, nou dat is Opera! Lazarevic vertolkte het drama in de compositie met alle effecten op voorbeeldige wijze en maakte maximaal gebruik van de plotselinge rusten in het stuk om de spanning op te drijven. Zijn uitvoering had de afgelopen maand zelfs nog aan kracht gewonnen.

Hij speelde de *Romance* uit de *Grande Sonate* zoals het moest: *Con Amore!* Het is daarna altijd even spannend hoe een speler het laatste deel -het *Andantino Variato*- oppakt. Hierin laat Paganini namelijk zien dat hij naast een goede violist ook een duvels goede gitarist was. Lazarevic zette het thema in een elegant en triomfantelijk thema in en toonde felheid en soepelheid in de snellere variaties en de toonladders. Mooie uitvoering!

Als derde trad Jacob Bangsö, de winnaar van het concours in Nordhorn, naar voren. Hij kondigde een druk programma aan, de *Sonata K233* van Domenico Scarlatti, de *Fandango* uit de *Tres Piezas* van Joaquin Rodrigo en tot slot de bekende *Sonata Op. 47* van Alberto Ginastera.

De *Sonata K233*, ook wel bekend als *Aria*, was een lekker opwarmertje, mooi van klank, goed gefraseerd en voorzien van een originele variatie. In de *Fandango* onderscheidde Bangsö zich met een frisse aanpak met wat risico in de loopjes. Maar ja, in de afdaling van de Tourmalet fiets je ook weleens dicht langs de afgrond.

Het grote avontuur werd echter de *Sonata Op. 47*. Het *Escordio* was krachtig en contrastrijk. Bij het *Scherzo* pakte Bangsö nog wat verder uit, Stevige dynamiek met overtuigende effecten en een snelheid met berekend risico. In de *Canto* haalde Bangsö adem en speelde een aangenaam rustpunt dat ruw verstoord werd door het venijnige einde. De *Finale* werd een vurig sluitstuk met hier en daar een originele interpretatie. Meer nog dan in Nordhorn balanceerde hij op het scherp van de snede en maakte van het hele stuk een opmerkelijk avontuur. Dit is wat je bij hedendaagse muziek nodig hebt om de aandacht van het publiek vast te houden!

Kandidaat nummer vier was een onbekende voor mij, Lying Zhu uit China. Ze had een originele oplossing voor de aankondiging, ze liet haar stukken afroepen. *Tarantos* van Leo Brouwer, *Sarabande en Gigue* van Johann Sebastian Bach en tot slot het *Rondo Concertante* van Napoleon Coste.

Tarantos, dat doet me een beetje aan Tarantella denken. In deze avantgardistische compositie van Brouwer zat het nodige spinnengif in de techniek en de klank. Als compositie kon ik het niet zo waarderen, qua expressie speelde Zhu voldoende.

Bij een langzaam deel zoals de *Sarabande* van Bach is het belangrijk om de flow en de puls vast te houden. Zhu speelde het iets te vlak en fragmentarisch naar mijn smaak. De notenracebaan van de *Gigue* kon dit gevoel niet wegnemen, ik miste de swing die een uitbundige dans als een *Gigue* moet hebben, ook bij Bach, met alleen snelheid kom je er niet!

Napoleon Coste is een specialist in zeer lange introducties, dus het duurde geruime tijd voordat het eerste refrein van het *Rondo* zich aandeed. Zhu speelde daarop in een vrolijk tempo verder en schuwde daarbij de virtuositeit niet. Wat uitvoering betreft herstelde ze zich

van het iets mindere Bach avontuur. Maar toch, ik kreeg geen klik met haar spel. Ik miste een stukje muzikale souplesse. Haar techniek was spectaculair, maar ik zit niet alleen naar techniek te luisteren. Ik miste gewoon dat ongrijpbare dat muziek maakt.

Tuur Severs sloot de finale af met twee stukken, de *Mozart Variaties* van Fernando Sor en *Evocacion y Danza* van Joaquin Rodrigo.

Hij zette de intro tot *Das klinget so Herrlich* mooi zacht in. De tedere sound van dit stuk was ontzettend wennen na het geweld van bijvoorbeeld de Ginastera Sonate. Sever's klank was geknipt voor deze negentiende eeuwse muziek, helder en niet overdreven dramatisch, met een mooi soepel afwerking van de toonladders.

Evocacion y Danza van Rodrigo is een stuk dat risico's vraagt van een speler om het tot bloei te brengen. Tuur Severs besloot hierbij aan de veilige kant te blijven. Op zich was dat jammer, want bij het optreden van Bangsö hadden we gehoord hoe een stuk onder een zekere instelling van *va banque* opfleurt. Er zat echter wel groei in, want de tremolo passages op het einde waren krachtig en zeker.

Het was wel domme pech dat tijdens zijn optreden een rockband op de Oude Markt buiten op full power begon te dreunen en te blazen. Wat dat betreft heeft Tuur Severs zich er geconcentreerd doorheen geslagen.

De finale was voorbij. Ik had mijn favorieten, maar we zouden tot de avond moeten wachten voordat we wisten wat de jury ditmaal zou waarderen.

Concert Ricardo Gallen

De Spaanse gitarist Ricardo Gallén tekende voor het laatste concert van het Twents Gitaarfestival 2014. Een vrij kort concert, ditmaal, het zou krap een uur duren. Dat levert met twintig euro entree toch nog een aardige uurprijs op.

Allereerst was daar de uitslag van de Kaj's Guitar Store Guitar Contest! 1. Lying Zhu, 2. Jacob Bangsö en 3. Fabian Freesen. De twee overige kandidaten werden niet op het toneel uitgenodigd, zodat we hun plaatsing ook niet te weten kwamen. Op zich een merkwaardige gang van zaken, ik heb dat hier nog niet eerder zo meegemaakt. Nieuwe zakelijkheid wellicht?

Ik was het voor de verandering dit jaar niet eens met het jury-oordeel. Lying Zhu's spel miste naar mijn idee een ziel, het was technisch hoogstaand, maar ik miste het contact met de essentie van de muziek, het vermogen om je in je hart te bewegen.

Persoonlijk had ik Jacob Bangsö de eerste prijs gegeven voor zijn avontuurlijke en spannende Ginastera Sonata, ik had Freesen en Lazarevic de tweede prijs laten delen omdat ze beiden op eigen wijze met hun stukken de techniek in dienst van de muziek stelden en daarna was mevrouw Zhu pas op mijn lijstje gekomen. ;-) Tja, dit is maar de mening van een goedwillende muzikliefhebber, maar toch...

Goed, tijd voor de muziek! Ik had de naam Ricardo Callén weleens gelezen, maar ik had hem nog nooit gehoord.

Het eerste wat me opviel toen hij ging zitten, was zijn speelhouding. Hij speelde zoals Flamencogitaristen dat doen. Een hele prestatie om dat een uur lang vol te houden.

Hij begon met muziek van zijn landgenoot Federico Moreno Torroba (1891 - 1982), en wel de *Sonatina* met de delen *Allegretto*, *Andante* en *Allegro*. Bij dit stuk was duidelijk dat de term *Sonatine* niet per definitie slaat op een relatief gemakkelijk stuk, dus die kan Segovia in zijn zak steken toen hij om die reden de *Sonatina* van Tedesco weigerde te spelen. Callén speelde het stuk met souplesse en een warme interpretatie.

Tweede onderdeel werd een stukje romantiek van Miguel Llobet, *Mazurka* en *Clavelitos*. De *Mazurka* werd een heerlijk laid-back stuk met een hoop virtuositeit onder de motorkap, en het thema van *Clavelitos* herkende ik warempel, ik heb het weleens gespeeld in een arrangement van John Zaradin. Llobet maakte het wel een stuk moeilijker!

Ricardo Callén zette zijn Torres model aan de kant en pakte een prachtig oud negentiende eeuws model om Fernando Sor te gaan spelen, de *Grande Sonate Op. 22*. Velen zien deze *Sonate* als zijn beste concertwerk. Sor droeg het stuk op aan de Spaanse politicus Manuel Godoy die ietsje te ijverig was met hervormingen tegen de zin van de Spaanse gevestigde adel en geestelijkheid. Callén bracht de klank en de lyriek van Sor's muziek prima voor het voetlicht.

Het volgende programmapunt was een curiositeit, Ricardo Callén ging door met *Prelude, Fuga en Allegro BWV998*, maar dan wel op de negentiende eeuwse gitaar. Ik heb Raphaella Smits dat ook weleens zien en horen doen, maar het blijft verrassend hoe goed dat klinkt. Het stuk mondde uit in een werkelijk spectaculair *Allegro*.

Toen was de koek op, het uur was voorbij. Enthousiast applaus van het publiek ontlokte aan Ricardo Callén nog een encore: *Le Coucou* van Louis Claude Daquin (1694-1772). Daarmee eindigde het Twents Gitaarfestival 2014.